Postimehele" põhjust andis tähendada: „tühja kisa, kiuslemist ja tüli oli küllalt seal juures." Saksa ringkondade poolt organiseeritud valimiskomitee esitatud kandidaadid viidi kõik läbi ka kõige arvukamas klassis, ja J. V. Jannseni häälekandja märgib positiivse nähtusena, et valijad ka kolmandas klassis, „kus vaimuharimine alles madala ehk osast väga madala õrre peal öeldakse seisvat, ometi aru on saanud ja äramõistnud, mis neile avalikult ja tõsiselt öeldi" („Eesti Postimees", 1878, nr. 8). Uue linnavolikogu esimene koosolek oli sama aasta 7. IV.; linnapeaks valiti G. v. Oettingen, kellele palgaks määrati 3000 rubla aastas. Oma esimesiks tähtsamaiks ülesandeiks seadis uus linnavalitsus uue valitsemiskorra ja asutiste konstitueerimise, senistelt asutistelt linna varaobjektide ülevõtmise ja edasikestvate asutiste (eriti koolikolleegiumi) suhtes kompetentsi piiramise. Kuna kaks viimast ülesannet ei sünnitanud erilisi raskusi, venis aga esimese ülesande teostamine üsna pikale. Esimeseks olulisemaks tulemuseks sel alal oli „Instruktsioon Tartu linnavalitsuse asutistele".

Hoolimata sellest, et linna-omavalitsus oli täielikult läinud jõukama saksa kihi kätte, kes laiemate rahvahulkade tarvidustest mitte palju ei hoolinud, tõi uus korraldus siiski rohkesti elavust ja värskust linna-asjade ajamisse. Pandi maksma rida uusi kohalikke sundmäärusi, millest tähtsamad käisid ehituste, uulide puhastamise, turukorra, liha- ning piimamüügi jne. kohta. Algatati uusi ettevõtteid, mida aga nelja esimese aasta jooksul ei suudetud teostada. Need olid laenukassa korraldus, Liivimaa linnade hüpoteegi selts jne. — Esimese uue linnaseaduse põhjal valitud volikogu ajal pandi käima ka esimene linna ettevõte — gaasivabrik. Senini oli linn suuri sissetulekuid saanud oma kinnisvaradest. Säärane olukord jäi püsima ka uue linnaseaduse põhjal moodustatud omavalitsuse ajal (1879. a. saadi kinnisvaradest 31,6% kogu linna sissetulekuist, 1886. a. — 37,3%). Kuid uue-aegsele linnatulundusele omased, linnakassale tululikud ja linna välisele heakorrale tähtsad ettevõtted puudusid esimese Vene linnaseaduse maksmapanekuni Tartus veel täiesti. Küll kavatseti juba 60-date aastate alul Tartus gaasivalgustust sisse seada ja selleks vastavat vabrikut ehitada, kuid alles 1880. a. pandi käima linna vanem ettevõte — gaasivabrik. Ja juba paar aastat hiljemini võidi kindlasti veenduda gaasivalgustuse hädavajalikkusest ja gaasivabriku tululikkusest. — Uue omavalitsuse maksmapanekuga suurenesid ka linnakassa väljaminekud. Kooliolude arendamiseks tuli anda suuremaid juurdemaksusid. Uulide valgustamine gaasiga läks kulukamaks endisest. Endiste ametnikkude palgakõrgendus, uute juurdevõtmine, politsei koosseisu suurendamine, jõe-äärsete uulide veerde uute kaitsetammide ehitamine, suurem hoolitsemine uulide prügitamise eest jne. — see kõik nõudis suuremaid kulusid, mille katteks oli vaja ka sissetulekute suurenemist. Peale muude abinõude käsitlemise tuli siin tõsta ka linnas asuvate kinnisvarade pealt võetavaid maksusid, milleks ette võeti nende varaliikide uus hindamine.

Kogu selle tegevuse puhul mainib linnapea ametlik aruanne rohkel määral tööd takistavana keeleküsimuse, nagu see riiklikkude valitsusasutiste poolt üles võetud. Kuna need senini olid linnavalitsusega korrespondeerinud saksa keeles, hakkas nüüd kuberner kirju saatma vene keeles. Linnavalitsus pidas seda oma õiguste rikkumiseks ja püüdis selle kõrvaldamiseks kasutada kõiki seaduslikke vahendeid; koguni keisri poole pöörduti vastava palvekirjaga, mis seal hiljemini aga tagajärjeta jäeti.

Et meil ruumi piiratuse pärast võimalik pole üksikasjalisemalt jälgida linnavalitsuse edaspidist tegevust, siis piirdume siin peaasjalikult linnavalimistega. Nende

Tartu, lk. 151